

Nota van B&W

Onderwerp Subsidieverlening Pier K 2012

Portefeuillehouder mr. A.Th.H. van Dijk en J.J. Nobel
Collegevergadering 13 december 2011
Inlichtingen E. Feij (023 - 5676743)
Registratienummer 2011.0047298

Samenvatting

Pier K vraagt voor 2012 een prestatiesubsidie aan van € 6.104.154,-. Dit bedrag bestaat uit de grondslag van de prestatiesubsidie (€ 4.139.193,-), Kunstmenu / Cultuurparcours (€ 72.800,-), uitbreiding stijging aantal leerlingen (€ 15.000,-), website Kunstmenu (€ 15.000,-) en huurlasten van zowel Raadhuisplein (€ 1.275.156,-) als Nieuw-Vennep (€ 509.843,-). Daarnaast heeft Pier K rekening gehouden met een accres van 3,5% (€ 77.162,-).

Wij hebben reeds besloten voor 2012 geen accres toe te passen, waardoor dit bedrag in mindering is gebracht op de gevraagde prestatiesubsidie. Het totale bedrag komt hiermee op € 6.026.992,-. Pier K heeft een zienswijze ingediend waarin zij aangeeft het bedrag (€ 42.525,-) voor beheerskosten, zoals toegekend in de nota huren en beheer 19 april 2011, niet te hebben aangevraagd. Wij kennen in deze nota dit bedrag alsnog toe en verhogen de prestatiesubsidie naar € 6.069.517,-.

Inleiding

In het nieuwe ondernemingsplan 2011-2014 van Pier K worden de diensten en activiteiten ingedeeld in vier Routes of Pieren: Pier 1: Kunst in Leren, Pier 2: Kunst naar Keuze, Pier 3: Kunst in de Wijk en Pier 4: Kunst aan de Top (vanaf 2013). Het Podium voor Architectuur is opgenomen in Kunst naar Keuze. Met ingang van 2013 zullen de verschillende activiteiten van het Podium van Architectuur uitgesplitst worden en ondergebracht in de bijpassende Pieren, bijvoorbeeld de onderwijsgerelateerde activiteiten in de Pier Kunst in Leren. De missie in het nieuwe ondernemingsplan luidt: Pier K biedt kunst als kompas om het persoonlijke talent van mensen te ontdekken en te ontwikkelen. Zij zet hiermee in op een levenslange cultuureducatie door middel van een doorlopende leerlijn (aan onderwijs) en een gekozen lijn (aan eindgebruiker) op basis van de klantvraag (het onderwijs of de eindgebruiker). De bedrijfsmatige agenda 2012 van Pier K staat in het teken van innovatie, samenwerking en efficiencyverhoging. Innovatie wordt toegelicht bij de verschillende routes. Samenwerking in het Cultuurgebouw heeft prioriteit in dit jaar. De samenwerking heeft betrekking op: cultuureducatie in het onderwijs, klantcontactcentrum, ICT / facilitair beheer, marketing & communicatie en gezamenlijke programmering, waarvoor een programmafonds wordt opgericht. Voor cultuureducatie is Pier K trekker en zal in 2012 een gezamenlijk plan worden ontwikkeld. Ook wordt in 2012 het plan voor een gezamenlijk klantcontactcentrum nader uitgewerkt naar een concreet Programma van Eisen en een organisatieplan (onder andere front-en backoffice taken en klantbeheer).

Efficiencyverhoging, mede noodzakelijk gezien de bezuinigingen van de provincie Noord-Holland op het gebied van cultuureducatie in het onderwijs en de aangekondigde bezuinigingen van de gemeente, wordt bereikt door verdergaande kostenbesparing en verhoging opbrengsten (markt), uitwerken van standaardisatie en efficiency werkprocessen, flexibilisering van inzetbaarheid van personeel en docenten, etc. De professionalisering vindt ook zijn beslag in de in gang gezette overgang van het bestuursmodel naar een Raad van Toezichtmodel en de investering in de versterking van het midden management. De prestatieafspraken 2012 gaan in op de door Pier K te organiseren activiteiten en het te bereiken aantal deelnemers / bezoekers per Route.

Aanvraag 2012

Pier K vraagt een prestatiesubsidie van € 6.104.154,- aan. Hierin is € 1.784.999,- begrepen voor de huur Raadhuisplein en Nieuw Vennep. Tevens is een accres opgenomen van 3,5%. Deze wordt in 2012 niet toegekend. De grondslag prestatiesubsidie komt bij aftrek van dit accres en met aftrek van de oude huurkosten op € 4.139.193,-. Dit is gelijk aan het verleende bedrag in 2011. Verder is voor het eerst de subsidie Kunstmenu / Cultuurparcours geïntegreerd in de prestatiesubsidie, zijnde, € 72.800,- (vermeerderd met € 15.000,-, zie hieronder). Pier K rekent voor beide bedragen een accres van 3,5%, in totaal € 77.162,-. Daar wij hebben besloten voor 2012 geen accres toe te passen, zal dit bedrag in mindering worden gebracht op de gevraagde prestatiesubsidie.

Verder vraagt Pier K een uitbreiding van € 15.000,- aan voor de coördinatie van het Kunstmenu / Cultuurparcours om de stijging in het aantal leerlingen dat daaraan deelneemt te compenseren. In 2011 is daartoe reeds een eenmalige subsidie verleend. Daar het aantal leerlingen eerder verder toeneemt en de motivatie voor de toekenning dus gelijk gebleven is, zal de subsidie-uitbreiding structureel worden toegekend.

Tevens vraagt Pier K een *eenmalige* subsidie van € 15.000,- ten behoeve van de vernieuwing van de website voor het Kunstmenu / Cultuurparcours. Hierover zijn al afspraken met de gemeente gemaakt; deze subsidie wordt eveneens toegekend.

Als mogelijk nieuw productcluster in de route Kunst in Leren (nog niet separaat benoemd in Programma van Eisen), voegt Pier K drie combinatiefunctionarissen toe, die het onderwijs bedienen.

Zij worden ingezet voor de uitbreiding van docenten, uitvoering en in mindere mate coördinatie van de – in het Kunstmenu / Cultuurparcours – aangeboden producten. Het gaat hierbij om zowel direct uitvoerende taken (activiteiten) als het coördineren van vraag en aanbod. Bij deze extra inzet wordt het accent gelegd op de uitvoerende taken (uitvoering en organisatie). Maximaal 20% van de tijd zal geïnvesteerd worden in coördinatie en productontwikkeling.

Programma van Eisen / Prestatieafspraken 2012

Voor het eerst heeft de prestatiesubsidie niet alleen betrekking op Kunst naar Keuze maar is deze opgedeeld in de 4 Pieren en volgt daarmee de Piramidestructuur van Pier K: Kunst in Leren, Kunst in de Wijk, Kunst naar Keuze, Kunst aan de Top (start 2013). Ook de aparte kleine prestatiesubsidie voor de bemiddelingsfunctie Cultuureducatie is geïntegreerd in de prestatiesubsidie en valt nu onder Kunst in Leren.

In het vastgestelde Programma van Eisen 2012 is te lezen tot welke prestatieafspraken 2012 de gemeente en Pier K in overleg zijn gekomen. Het Programma van Eisen maakt scherp wat de gemeente specifiek aan Pier K vraagt en waar ze Pier K op afrekent. De afrekenbare prestatie-indicatoren worden onderscheiden van de informatie-indicatoren. Ten behoeve van de monitoring worden de informatie-indicatoren gevraagd waarover Pier K moet rapporteren. Deze gegevens stellen zowel de gemeente als Pier K in staat de effecten van diensten en activiteiten te volgen ten behoeve van de beleidsevaluatie. De prestatie-indicatoren vormen de basis voor de kostprijsberekening. Voor de subsidieaanvraag 2012 is met Pier K afgesproken dat een begroting wordt gemaakt per Pier, volgens de richtlijnen zoals weergegeven in het Programma van Eisen. Dit houdt in dat in de exploitatie begroting er een onderscheid is tussen directe en indirecte kosten. De berekening is gebaseerd op netto kosten, dus gecorrigeerd met de opbrengsten. De algemene overheadkosten worden op basis van productieve uren verdeeld over de Pieren. Met de berekende kostprijs per Pier wordt de activiteitenbegroting opgesteld.

De beleidsdoelen zijn het vertrekpunt voor de opdracht aan Pier K. Deze worden vertaald in productclusters; hierin zijn alle activiteiten per Pier ondergebracht. In het Programma van Eisen zijn alle activiteiten beschreven, met de bijbehorende kwaliteitseisen en de prestatie- en informatie-indicatoren. Het bereik, zowel van deelnemers als bezoekers, vormt de basis voor de prestatie-indicatoren. Het Programma van Eisen is weergegeven in het uitgewerkte format. In de Toelichting Programma van Eisen zijn alle uitgangspunten en richtlijnen nader omschreven. Tenslotte wordt in de informatiebladen per Pier de beleidsmatige achtergrond geschetst en de in de aanvraag gevraagde informatie gespecificeerd.

Budgettaire verschuivingen tussen Pieren

Vooruitlopend op de landelijke, provinciale en gemeentelijke bezuinigingen die gaan komen is Pier K al begonnen met het aanpassen van haar bedrijfsvoering.

Een belangrijk aandachtspunt is cultuureducatie in het onderwijs. Door de afbouw van de subsidie voor cultuureducatie van de Provincie Noord-Holland verliest Pier K in 2012 € 188.000,-. In 2013 zal de subsidie, oorspronkelijk € 470.000,-, geheel zijn afgebouwd. Om cultuureducatie te kunnen continueren heeft Pier K een plan voor een doorlopende educatielijn ontwikkeld. De extra middelen die hiervoor nodig zijn, worden onder andere gegenereerd door opbrengsten van de Pier Kunst naar Keuze in te zetten voor cultuureducatie. Voor het overhevelen van budget naar een andere Pier moet vooraf toestemming worden gevraagd. Dit is gebeurd en wij hebben hiermee ingestemd: indien Pier K de prestaties in de Pier Kunst naar Keuze met minder middelen behaald heeft, kan zij resterende middelen inzetten in de pier Kunst in Leren.

Wij hechten groot belang aan cultuureducatie op school en erkennen de ontwikkeling van het nieuwe programma Kunst in Leren, waarmee Pier K haar aanbod – zoals in het verleden ontwikkeld door de provinciaal bekostigde consultants – wil vernieuwen. Kern van dit aanbod is dat meer wordt ingespeeld op de behoefte en vraag van scholen om cultuureducatie tot integraal onderdeel van het lesprogramma te maken. Dit kan worden vorm gegeven door meer ruimte te bieden binnen het Kunstmenu (pregnante vraag van scholen) en de ruimte te bieden voor de ontwikkeling conform het principe Kunst in Leren. Dit jaar zal er een pilot bij twee brede scholen worden gedaan om dit nieuwe aanbod te toetsen.

Andere efficiencymaatregelen in dit kader:

Ten behoeve van cultuureducatie worden dit jaar docenten uit Kunst naar Keuze omgeschoold zodat zij inzetbaar zijn voor (groep)onderwijs. Verder wil Pier K het losse aanbod voor scholen kostendekkend maken en efficiencywinst behalen uit het Cultuurgebouw om capaciteit te genereren voor gezamenlijke ambities.

De extra middelen in Kunst naar Keuze komen voort uit een aantal maatregelen en nieuwe producten en verdienmodellen voor cursussen en workshops. Een wijziging is de overgang van individuele lessen naar groepslessen. Mensen die toch een individuele les willen ontvangen zullen hier meer voor gaan betalen (profijtbeginsel). Dit is vanuit het subsidiebeleid goed te verdedigen, omdat zo meer inwoners met dezelfde subsidie worden bereikt. Tevens biedt groepslessen de mogelijkheid tot leren van elkaar, samenspel en het leggen van sociale contacten. Daarnaast heeft Pier K in 2011 een prijsstijging doorgevoerd en tevens de lestijd verkort; uit het recente klanttevredenheid-onderzoek blijkt dat hiermee de grens is bereikt; een verdere verhoging van de prijs zal leiden tot vertrek van deelnemers. Verder streeft Pier K ernaar om zo veel mogelijk met flexibele in plaats van vaste contracten te werken, zodat het cursusaanbod mee kan bewegen met 'modegrillen' en niet afhankelijk is van vakdocenten die in vaste dienst zijn.

Begroting 2012

De begroting 2012 wijkt af van andere jaren. Dit komt doordat de begroting is gebaseerd op het ondernemingsplan van Pier K en het Programma van Eisen van de gemeente (zie hierboven bij programma van eisen). De begroting 2012 is opgezet in routes waarbij onderscheid is gemaakt tussen directe en indirecte kosten.

Directe kosten zijn alle kosten die direct aan een Pier zijn toe te rekenen: zoals personeelskosten, kantoorkosten, algemene kosten, activiteitenkosten en verkoopkosten. Indirecte kosten betreft alle kosten die niet direct aan een Pier zijn toe te rekenen: het algemeen management, personeelszaken, financiën, marketing & communicatie en bedrijfsvoering waaronder facilitair, planning, back- en front-Office, algemene kosten. De huisvestingskosten zijn niet verrekend in de kostprijs omdat zo een duidelijker beeld verkregen wordt van de kostprijs per route.

De indirecte kosten zijn verdeeld naar ratio van directe personeelskosten van de verschillende routes.

Kostprijs per route op hoofdlijnen

	Kunst in leren	Los aanbod scholen	Kunst menu cult.parc.	Kunst naar keuze	Kunst in de wijk	Huur	Totaal
Directe kosten	219.937	174.457	73.853	2.956.631	105.985	1.784.999	5.315.862
Opbrengsten/Subs.Prov	173.272-	174.457-	-	1.277.456-	70.000	-	1.695.185-
Indirecte kosten	154.057	86.226	46.968	2.133.266	66.905	-	2.487.422
Kostprijs per route	200.722	86.226	120.821	3.812.441	102.890	1.784.999	6.108.099
Gemeente subsidie	200.453	86.226	120.805	3.808.886	102.784	1.784.999	6.104.154
Resultaat	269-	-	16-	3.555-	106-	-	3.946-

Deze kostprijsberekening gaat uit van een accres van 3,5%; evenals het kleine tekort dient dit opgevangen te worden in de begroting (zie paragraaf over indexatie 2012).

Vergelijking begroting 2010 / 2011- 2012

Pier K vergelijkt de begroting 2012 met die uit 2010; wij hebben eveneens gekeken naar de begroting 2011 om een goed beeld van de actuele financiële situatie te verkrijgen.

De begroting 2012 laat zien dat het totaal aan baten van subsidie ondanks de stijging van de gemeentelijke subsidie nagenoeg gelijk blijft. Dit komt door de daling van de provinciale subsidie (2012: € 188.000,-) die in 2013 volledig zal zijn afgebouwd. De provincie Noord Holland stopt met de subsidiëring, op enkele steunfuncties na, van Cultuureducatie voor het onderwijs. Zoals hierboven besproken heeft Pier K een plan ontwikkeld om dit gat in de begroting op te vangen, zonder aanvullende subsidie van de gemeente Haarlemmermeer. Verder laat de begroting zien dat Pier K ten opzichte van 2010 een stijging van deelnemersinkomsten verwacht van € 50.000,- ; echter vergeleken met 2011 is er sprake van een daling van € 122.000,-. Dit verschil wordt veroorzaakt door minder deelnemers aan klassieke muziek en dalende inkomsten van het Podium voor Architectuur. De overige opbrengsten (verhuur, sponsoring, workshop bedrijven, en dergelijke) dalen ten opzichte van 2011 met € 50.000,-. Het verschil wordt veroorzaakt door: wegvallen subsidie Kunst in de Wijk en sponsoring (€ 102.000,-), een daling van overige opbrengsten (€ 38.600,-), een stijging van inkomsten uit workshops en opdrachten (€ 70.000,-) en een stijging van inkomsten uit verhuur (€ 21.000,-).

Aan de lasten kant zien we dat de personeelslasten licht zijn gedaald waardoor de verhouding CAO gebonden kosten en overige kosten gunstiger wordt: was het in 2011 62 respectievelijk 38%, in 2012 is het 52 respectievelijk 48%. Door de vestiging in het Cultuurgebouw en het gebouw in Nieuw-Vennep nemen de huisvestingskosten fors toe: € 1.186.000,-; deze kosten vormen een steeds groter deel van de begroting: 29% (was 15%) en van de prestatiesubsidie 38 (was 23). De stijgende huurprijs wordt via de prestatiesubsidie 100% gecompenseerd en de aanstaande bezuinigingen zullen dan ook vooral op de activiteiten drukken aangezien de huurprijs niet evenredig wordt verlaagd. De huurlasten zullen als gevolg een nog groter percentage van de begroting en de prestatiesubsidie gaan vormen. De algemene beheerskosten laten eveneens een stijging zien (€ 74.000,-) met name door toegenomen ICT kosten en advieskosten. De stijgende prijs van andere beheerskosten zoals gas, water, licht moeten via synergie voordelen door de samenwerking in de Stichting Beheer Cultuurgebouw worden opgevangen.

Bezuinigingen / Indexering / BTW

Bij het vaststellen van de programmabegroting op 3 november 2011 heeft de raad besloten om de hieronder genoemde bezuinigingen door te voeren.

De economische crisis heeft ook zijn weerslag op de beschikbare middelen van de gemeente. Om de gemeentelijke begroting sluitend te krijgen is een pakket van maatregelen opgesteld. Een van de maatregelen is een efficiencykorting van 5% structureel voor de vier grote subsidie instellingen (Pier K, Bibliotheek Haarlemmermeer, Schouwburg De Meerse en Meerwaarde) vanaf 2013. Deze eerste tranche wordt gefaseerd uitgevoerd: 2,5% in 2013 en 2,5% in 2014, in totaal € 216.000,-. Onder verwijzing naar de brief die op 9 juni aan Pier K is verstuurd vermelden wij hier (nogmaals) de tweede tranche bezuiniging van eveneens 5% structureel vanaf 2014. De totale bezuiniging bedraagt dus € 432.000,-. De tweede tranche bezuiniging impliceert dat er, in lijn met het gemeentelijk beleid, noodzakelijke keuzes gemaakt moeten worden, die ook de producten kunnen raken. Pier K zal met een voorstel komen hoe de bezuinigingen hun beslag kunnen krijgen en welke consequenties hieraan verbonden zijn. Pier K heeft bezwaar aangetekend tegen de tweede tranche bezuinigingen en het niet toepassen van de loon- en prijscompensatie in 2012 (zie hieronder). Het bezwaar is door de vaste commissie voor de bezwaarschriften op beide punten ongegrond verklaard. Wel wijzen wij op het effect van cumulatie door de verschillende bezuinigingsmaatregelen van zowel Rijk, Provincie als gemeente. Op rijksniveau wordt de cultuurkaart afgeschaft, de provincie Noord-Holland stopt haar subsidie voor cultuureducatie per 2013, de gemeente heeft, naast de twee genoemde bezuinigingstranches, in 2010 geen indexering toegepast en vanaf 2011 is de areaaluitbreiding afgeschaft. Ook moeten de kosten voor samenwerking in de Stichting Beheer Cultuurgebouw met efficiency opgevangen worden. Tenslotte hebben de bezuiniging op het brede-school-beleid een negatief effect op de dienstverlening van Pier K aan de brede scholen. Wij zullen in de komende periode scherpe aandacht moeten hebben voor een mogelijk onverantwoord zwaar bezuinigingseffect vanwege cumulatie van deze verschillende bezuinigingsmaatregelen. En alsdan overwegen of de gemeente mogelijkheden heeft hier een handreiking in te doen.

Binnen de totstandkoming van het nieuwe cultuurbeleid zijn wij met de cultuurinstellingen in gesprek hoe in de komende jaren de kaders moeten worden vormgegeven. Deze beleidskaders zullen begin 2012 in de cultuurvisie worden opgenomen.

Indexatie 2012

Zoals wij vastgesteld hebben in de Voorjaarsrapportage 2011 wordt er in 2012 geen loon- en prijsindexering toegepast. Vanuit het motto "Samen de trap op samen de trap af" uit het collegeprogramma 2010-2014 is besloten deze beide verhogingen niet toe te kennen en hiermee af te wijken van het subsidiebeleidskader. Naast de ambtelijke organisatie dienen ook externe partijen prijsstijgingen (zowel de loon als materiële indexering) eenmalig in 2012 binnen hun eigen begroting te compenseren. Dit houdt voor Pier K in dat een mogelijke indexering bij de vaststelling van de CAO Kunsteducatie door Pier K zelf moet worden opgevangen.

Ook hier kan echter het in de vorige paragraaf genoemde risico van cumulatie van bezuinigingen mogelijk tot ongewenste effecten leiden, op het moment dat alsnog een aanpassing van de CAO Kunsteducatie wordt doorgevoerd. In dat geval overwegen wij om alsnog een wijziging in de indexering van de looncomponent in de subsidie toe te kennen. Aangezien tot op heden er nog geen CAO aanpassingen bekend zijn binnen de sector Cultuur zal vooralsnog alleen het achterwege blijven van de materiële indexatie directe gevolgen hebben voor de instelling.

BTW

De hoogte van de subsidie is bepaald onder voorbehoud van wijzigingen in btw-regelgeving en de mogelijkheid tot btw aftrek door Pier K. Indien het voor Pier K mogelijk wordt meer btw te verrekenen, naar aanleiding van de gesprekken die momenteel met de belastingdienst worden gevoerd of naar aanleiding van een landelijke maatregel om Pier K 19% btw-plichtig te maken en daarmee de vrijstellingspositie van Pier K op te heffen, zal de subsidie worden verlaagd met het deel dat zij terug kan krijgen van de belastingdienst.

In het voorjaar 2011 heeft de Tweede Kamer ingestemd met het voorstel om de btw over cultuur en kunst diensten en producten te verhogen van 6% naar 19%. Deze verhoging zal aan de cursisten moeten worden doorberekend. Gelet op de bezuinigingen is het voor de gemeente niet mogelijk en niet wenselijk deze prijsstijging via subsidie op te vangen.

Sturing Maatschappelijke Organisaties

De gemeente vormt zich permanent, op basis van algemene waarnemingen hoe de instelling qua activiteiten naar buiten toe functioneert en voorts via de reguliere bestuurlijke en ambtelijke contacten, een beeld van de situatie binnen een gesubsidieerde instelling.

In het kader van de Uitwerkingsnota Sturing van maatschappelijke organisaties (september 2010) worden de prestaties van de instellingen daarnaast beoordeeld op basis van een geformaliseerde puntsgewijze analyse (de zogeheten interventiepiramide). Daarbij is sprake van een normale situatie 'groen' als de instelling op de primaire punten positief scoort. Dit zijn: prestaties conform prestatieafspraken, neutrale of positieve jaarrekening, geen opmerkingen bij de accountantsverklaring. Er volgen dan geen bijzondere gemeentelijke maatregelen. Daarnaast kan een instelling 'oranje' en 'rood' scoren, waarbij vanuit de gemeente verhoogd toezicht zal worden gehouden op het instellingsbeleid in het algemeen en de bedrijfsvoering in het bijzonder.

Met het accountteam hebben wij Pier K gescoord aan de hand van de interventiepiramide. Hieruit blijkt dat wij Pier K in 2012 'groen' classificeren. Pier K heeft een begroting conform de richtlijn van kostprijberekening per Pier opgesteld en een helder activiteitenplan ingediend, waarbij uitgebreid op de vragen van de gemeente is ingegaan. Het activiteitenplan sluit aan bij het Programma van Eisen van de gemeente.

De verbeterpunten voor Pier K die bij de vorige verlening zijn aangegeven - tijdig inleveren van aanvragen en verslagen - zijn niet meer van toepassing. Alle gegevens zijn tijdig en correct aangeleverd. Ook heeft Pier K de klanttevredenheid gegevens beschikbaar gesteld.

Middelen

De beschikbare middelen voor subsidieverlening Pier K staan verantwoord op Programma 7 Sport, Cultuur en Recreatie op product 512 en Programma 6, product 484 Jeugd en Onderwijs. In de programmabegroting 2012-2015 is op deze producten respectievelijk € 5.966.717,- en € 102.800,- beschikbaar, samen € 6.069.517,-. In het eerste bedrag is € 1.784.999,- gereserveerd voor de huisvestingskosten; deze worden beschikbaar gesteld als het huurcontract door Pier K getekend is.

De subsidiegrondslag van de subsidie 2012 is, bij aftrek van de oude huur ad. € 597.178, gelijk aan de subsidie 2011 en vandaar uit wordt de subsidie 2012 als volgt opgebouwd:

Subsidie 2012 (= grondslag)	€ 4.139.193
Bij: Huurlasten Cultuurgebouw	1.275.156
Bij: Huurlasten Nieuw-Vennep	509.843
Bij: Kunstmenu / Cultuurparcours	72.800
Bij: Uitbreiding stijging aantal leerlingen	15.000
Bij: Website Kunstmenu (eenmalig)	15.000
Bij: Beheerslasten (nota huren en beheer 2011)	<u>42.525</u>
	€ 6.069.517

Juridische aspecten

De subsidies worden verleend in het kader van de Algemene Subsidieverordening gemeente Haarlemmermeer 2011.

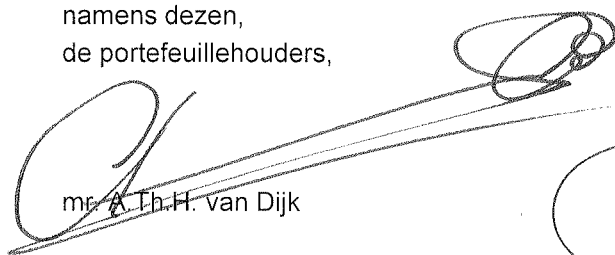
Pier K is in de gelegenheid geweest een zienswijze in te dienen op het voorgenomen voorstel tot subsidieverlening 2012 en zij heeft hier gebruik van gemaakt. Pier K heeft de toegekende aanvullende subsidie (nota huren en beheer 2011) beheerslasten ad € 42.525,- vergeten aan te vragen. De beheerslasten bestaan voornamelijk uit energie-, schoonmaak- en onderhoudskosten en OZB belasting. Met name deze laatste post was te laag ingeschat. Wij besluiten de beheerskosten ad. € 42.525,- alsnog toe te kennen. De prestatiesubsidie komt dan op € 6.069.517,-. De beschikking die naar aanleiding van voorliggend besluit wordt verzonden is voor bezwaar vatbaar.

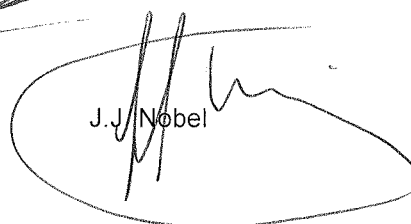
Besluit

Op grond van het voorgaande hebben wij besloten om:

1. Stichting Pier K een subsidie 2012 te verlenen van € 6.069.517,- voor de uitvoering van de in het Programma van Eisen genoemde activiteiten;
2. de aangevraagde loon- en prijsindexering in het kader van de prestatiesubsidie van in totaal € 77.162,- af te wijzen;
3. het bedrag van € 5.966.717,- te dekken uit programma 7 Cultuur, Sport en Recreatie, product 512;
4. het bedrag van € 102.800,- te dekken uit programma 6 Jeugd en Onderwijs, product 484;
5. deze nota ter informatie te zenden aan de raad.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
namens dezen,
de portefeuillehouders,

mr. A. Th. H. van Dijk

J. J. Nobel

Bijlage(n)

Jaarbegroting / activiteitenplan 2012 Pier K met Programma van Eisen 2012

BEGROTING/ ACTIVITEITENPLAN 2012

t.b.v. gemeente Haarlemmermeer

Inleiding

Activiteitenplan 2012

1. Inleiding	Pagina 3
2. Missie en visie	Pagina 3
3. Het jaar 2012 op hoofdlijnen...	Pagina 4
4. Activiteiten per route	Pagina 7
i. Route Kunst in Leren	Pagina 8
ii. Route Kunst in de Wijk	Pagina 17
iii. Route Kunst naar Keuze	Pagina 20
iv. Route Kunst aan de Top	Pagina 30

Programma van Eisen

5. Programma van Eisen	Pagina 31

Begroting 2012

6. Begroting	Pagina 35
i. Toelichting op begroting	Pagina 37
7. Begroting/ kostprijs per route	Pagina 42
i. Toelichting op begroting per route	Pagina 33
8. Nadere specificatie begroting	Pagina 44

ACTIVITEITENPLAN 2012

1. INLEIDING

Hierbij de aanvraag 2012 t.b.v. de subsidie van de gemeente Haarlemmermeer. Wij geven deze aanvraag vorm in een begroting met bijbehorend activiteitenplan. De begroting en het activiteitenplan 2012 is volledig opgesteld conform het Programma van Eisen (PvE) van de gemeente Haarlemmermeer. Op basis van ons ondernemingsplan 2011-2014 en het PvE van de gemeente is de begroting opgebouwd uit 4 routes ('piere' in PvE):

- Pier 1. Kunst naar Keuze
- Pier 2. Kunst in de Wijk
- Pier 3. Kunst in Leren
- Pier 4. Kunst aan de Top (wordt pas actief in 2013)

In dit activiteitenplan geven wij specifiek antwoord op alle vragen uit het Programma van Eisen. We hopen hiermee aan uw verwachtingen te voldoen.

2. MISSIE EN VISIE

Pier K is dé culturele onderneming in Haarlemmermeer voor cultuurparticipatie en –ontwikkeling. Wij dragen bij aan een authentieke cultuurbeleving en het ontdekken en ontwikkelen van talent. Mensen zijn geïnspireerd als ze het gevoel hebben met hun talenten bezig te zijn. Dat leidt tot inspiratie, betere prestaties, zelfvertrouwen en een gelukkig gevoel. Met ons aanbod helpen wij dit talent te ontdekken en verder te ontwikkelen. Voor iedere klant die een cultuurbeleving wil, om welke reden dan ook.

Onze missie: Pier K biedt kunst als kompas om het persoonlijke talent van mensen te ontdekken en te ontwikkelen.

Wij bieden:

- A.voor iedereen in de leeftijd van 1 tot 100 jaar
- B.in schooltijd, vrije tijd en werktijd
- C.door een productmix van beschouwen, ervaren en doen:
- D.met hoogopgeleide en gepassioneerde professionals die werken volgens onze kernwaarden: gastvrijheid, vertrouwen, professionaliteit, betrokkenheid en dynamiek.
- E.op fantastische hoofdlocaties in Hoofddorp en Nieuw-Vennep en in de kernen van Haarlemmermeer.

In ons ondernemingsplan 2011-2014 staat omschreven op welke wijze wij deze missie zullen realiseren in de komende 3 jaar. In dit activiteitenplan wordt nader ingegaan op onze activiteiten voor komend jaar.

3. HET JAAR 2012 OP HOOFDLIJNEN ...

Het jaar 2012 is het jaar van innovatie, samenwerking en efficiencyverhoging. Wij hebben per route weergegeven hoe wij ons aanbod in het komend jaar zullen innoveren (zie volgend hoofdstuk). In algemene zin krijgen de volgende onderwerpen prioriteit:

Klanttevredenheid

In 2012 gaan wij onze programmering nog meer buigen richting de vraag van klanten. Het klanttevredenheidsonderzoek dat recentelijk is afgerond geeft een helder beeld van wat onze huidige klanten van ons vinden en wat potentiële klanten zoeken. De inhoudelijke wens van klanten wordt gehonoreerd in ons aanbod voor het jaar 2012-2013. Daarbij zullen wij verbeterpunten op basis van dit onderzoek v.w.b. onze dienstverlening en onze fysieke omgeving zoveel als mogelijk doorvoeren. Onze reeds in gang gezette innovatietrajecten e-learning, muziekonderwijs en Kunst in Leren blijken zeer nauw aan te sluiten bij de behoefte van zowel scholen als inwoners van Haarlemmermeer. Deze worden in 2012 uitgevoerd.

Cultuurgebouw

Samenwerking in het Cultuurgebouw heeft prioriteit dit jaar. Met de partners is besloten om de volgende onderwerpen als prioriteit voor 2012 aan te merken: cultuureducatie in het onderwijs, klantcontactcentrum, ICT/ facilitair beheer, marketing&communicatie en gezamenlijke programmering. Pier K is trekker van de werkgroepen cultuureducatie, marketing & communicatie en gezamenlijke programmering. Voor cultuureducatie wordt in 2012 een gezamenlijk plan opgeleverd voor cultuureducatie in het onderwijs. Op het terrein van marketing&communicatie en gezamenlijke programmering vindt al intensieve samenwerking plaats en zal het Programmeringsfonds worden opgericht. Het plan voor een gezamenlijk klantcontactcentrum zal dit jaar worden uitgewerkt naar een concreet Programma van Eisen en organisatieplan. In dit traject zetten wij onze ruime ervaring in met front- en backoffice taken en klantbeheer.

Marketing&Communicatie

Op basis van het klanttevredenheids- en medewerkerstevredenheidsonderzoek en in samenwerking met de Cultuurgebouwpartners versterken wij onze in- en externe marketing en communicatie verder in 2012. Zo zijn wij in 2011 reeds gestart met de uitvoering van ons social media plan (zie Pier K op Twitter, Facebook en Hyves) en gaan wij in 2012 een strategisch meerjaren marketing plan vaststellen. Hiermee zullen wij sterker op doelgroep- en productniveau gaan marketen en onze zichtbaarheid op Twitter en

andere mediakanalen vergroten. Merk- en designstrategie (promotie op producten of productclusters) vormt een onderdeel hiervan. Wij zetten in 2012 op managementniveau stevig in op inkomstenwerving voor onze ambities middels co-creatie, fondsenwerving en crowdfunding. De samenwerking met het Cultuurgebouw wordt voortgezet en waar mogelijk geïntensiveerd. Als voorzitter van de werkgroep marketing zullen wij pro-actief werken aan de positionering van het Cultuurgebouw in Haarlemmermeer.

Personeel en organisatie

In 2012 zullen we onze structuur aanpassen aan de uitgangspunten van ons beleid. Doelgroepen en de geformuleerde ambities binnen de 4 routes voor 2011-2014 worden uitgangspunt voor onze organisatie. Middels een nieuw functiegebouw en scholing, zullen wij de uitdagingen voor de komende jaren vertalen naar benodigde functies en bijbehorende kerncompetenties. Deze professionalisering is reeds in gang gezet met de overgang van het bestuursmodel naar een Raad van Toezichtmodel en de investeringen in ontwikkeling van het midden management. Kwaliteit, klantgerichtheid, ondernemerschap, flexibiliteit en het inzetbaar zijn in meerdere markten worden nog nadrukkelijker uitgangspunt voor docenten, ondersteuners en het management van Pier K. Tevens onderzoeken wij hoe onze samenwerking met freelancers/ ZZP-ers kunnen versterken. Wij realiseren momenteel al flexibiliteit door een vacaturestop, door opleiding en innovatie, door deeltijdontslag waar de vraag naar een specifiek product achterwege blijft en door het vergroten van het aandeel freelancers in onze uitvoering.

Financiën

In 2012 gaan wij ons prijsbeleid verder aanpassen o.b.v. de uitgangspunten van het gemeentelijk cultuurbeleid en ons ondernemingsplan. Met bedrijfsvoering, de managers Kunst naar Keuze en Marketing&Communicatie zal onze de product-markt-matrix verder uitgewerkt worden in prijsbeleid. Daarbij wordt gewerkt aan de(financiële) haalbaarheidsstudies voor het traject e-learning en Kunst in Leren. Nieuwe verdienmodellen worden hiervoor ingevoerd. Ons financiële administratiesysteem zal worden vernieuwd (zie onder).

Bedrijfsvoering

Vanuit bedrijfsvoering zal ingezet worden op de implementatie van een nieuw administratiesysteem en de afronding van een nieuw handboek Administratieve Organisatie. Ons huidige administratiesysteem is onvoldoende geschikt voor het beantwoorden van de management vraagstukken intern en de vragen die de gemeente ons stelt. Hiervoor dienen onze eigen werkprocessen ook verder verbeterd te worden. In 2012 zal het werkproces programmering en het proces van planning van lessen – zoals in 2011

vastgelegd - worden gehanteerd. Voor ieder innovatietraject worden nieuwe werkprocessen gehanteerd en gedocumenteerd.

Op de verhuur van zalen en lokalen gaan nog pro-actiever de markt op. Dit doen we enerzijds door tijd vrij te maken bij onze afdeling planning. Anderzijds doen we dit door de samenwerking met de cultuurgebouwpartners in de gezamenlijke propositie naar buiten toe. Pier K is hier samen met De Meerse trekker in. We nemen derhalve 60% groei op in de begroting. De 1^e resultaten van 2011 laten zien dat dit realiseerbaar is. Voor wat betreft de horeca zetten we ook actief beleid in, zowel in Hoofddorp als Nieuw-Vennep. Voor Nieuw-Vennep zullen we de programmering met name rondom voorspeelavonden intensiveren waardoor we meer publiek hopen te trekken en zullen we een aantal pilots gaan uitvoeren met onze vrijwilligers om de omzet in het café te kunnen verhogen. In Hoofddorp werken we zoveel mogelijk samen met De Meerse op het vlak van catering en hebben we bij sommige cursussen consumpties opgenomen in de prijs. Tenslotte zal door de verhuizing naar het nieuwe gebouw de studio ook weer geopend zijn voor publiek. Zowel qua verhuur van de ruimte als (gezamenlijke) programmering hiervan - met bijvoorbeeld Duycker - verwachten we hier een aanzienlijke stijging van de omzet t.o.v. 2010.

4. ACTIVITEITEN PER ROUTE

Hieronder volgen onze activiteiten per route. Wij hanteren hier de indeling in productclusters per route, zoals door de gemeente in het PvE aangereikt. Per route worden eveneens specifieke vragen van de gemeente beantwoord.

De werkwijze van Pier K sluit aan bij de doelen van de gemeente Haarlemmermeer. In het programma van eisen wordt gesteld dat de gemeente onze structuur volgt. Onze structuur en doelstellingen worden in het ondernemingsplan uitgebreid omschreven. De begroting en werkwijze zijn hierop ingericht en de organisatiestructuur zal hier in 2012 op worden ingericht. In onderstaande piramide is heel beknopt te zien wat de waarde is voor het publiek van iedere route.

Horizontale as= bereik, verticale as= leerproces (van basis naar top)

De gemeente geeft in 2012 ruimte om middelen over te hevelen van de zogenaamde Kunst naar Keuze producten (voorheen Kunst in Vrije tijd) naar andere routes oftewel 'pielen'. Middels efficiencyverhoging en nieuwe producten/ verdienmodellen voor onze cursussen en workshops uit de Route Kunst naar Keuze, beoogt Pier K binnen de reguliere subsidie ruimte te maken voor het programma Kunst in Leren. Dit is een wezenlijke verschuiving, die recht doet aan (meer) bereik voor minder subsidie. Ook de projecten in het kader van Kunst in de Wijk en de projecten van het Podium voor Architectuur (in Kunst naar Keuze) geven veel mensen de kans hun talent en passie voor kunst en cultuur te ontdekken.

4I. ROUTE KUNST IN LEREN

- Hoofddoel is de integratie van kunst en cultuur in de leeromgeving voor kinderen van 4 tot 18 in Haarlemmermeer en omstreken. Met als doel het leren en de persoonlijke ontwikkeling te stimuleren
- Kernactiviteit: het verzorgen van een breed en – op het ‘lerende’ kind – gerichte bemiddeling en aanbod van producten aan scholen en bemiddeling tussen culturele aanbieders en scholen.

Productcluster Kunstmenu & Cultuurparcours

In het jaar 2012 zullen wij ons t.a.v. Kunstmenu en Cultuurparcours richten op succesvolle bemiddeling aan 98% van de scholen in het primair- en voorgezet onderwijs. Wij streven tenminste naar een bereik van 15.000 leerlingen met Kunstmenu en 5.000 leerlingen met Cultuurparcours. De nieuwe website Kunstmenu zal in 2012 operationeel zijn. Op basis van de vraag van scholen uit primair- en voortgezet onderwijs naar doorlopende programma's cultuureducatie en naar meer mogelijkheden voor maatwerk, zullen de Kunstmenu en Cultuurparcours projectleiders in overleg met de gemeente bezien in hoeverre verruiming van de bestaande regeling nodig is. Het onlangs gehouden Klanttevredenheidsonderzoek voor scholen volgt een belangrijk basis voor dit gesprek. Zij willen meer maatwerk. In 2012 willen wij eveneens iom de gemeente vaststellen in hoeverre een nadrukkelijker 'branding' van Kunstmenu en Cultuurparcours als gemeentelijk en/ of regionaal expertise- en adviescentrum, werkend vanuit het hart van Haarlemmermeer: het Cultuurgebouw, wenselijk is. Regionale werking behoort tot de mogelijkheden indien andere gemeenten voor deze dienstverlening betalen.

Onderdeel van vigerend gemeentelijk beleid is dat de huidige website wordt aangepast. Deze is namelijk sterk verouderd, functioneert niet naar behoren en is daarom aan vervanging toe. Eerder al hebben we de toezegging van de gemeente gekregen dat een bedrag van EUR 8.000 beschikbaar is uit voorgaande jaren voor het opnieuw ontwikkelen ervan. Op basis van een marktverkenning hebben we geconstateerd dat dit bedrag niet toereikend. Daarom is in de begroting 2012 een extra aanvraag van EUR 15.000 gedaan. Met de gemeente (gesprek Simon Sijm d.d. 24 mei 2011) is afgesproken dat de gemeente extra middelen ter beschikking stelt op basis van een offerte. Inmiddels zijn we in gesprek met 3 leveranciers en we verwachten binnen een week of 2 meer duidelijkheid te hebben.

Resultaten Kunstmenu en Cultuurparcours in 2012:

- Pier K bemiddelt via het Kunstmenu en Cultuurparcours voor 98% van de scholen in zowel het primair als voorgezet onderwijs in Haarlemmermeer;
- Intensiveren en 'branden' van Kunstmenu en Cultuurparcours advies en bemiddeling evenals het bieden van een toegankelijk netwerk voor instellingen, docenten en kunstenaars
- Nieuwe website Kunstmenu en Cultuurparcours wordt afgerond
- Realisatie plan samenwerking cultuureducatie met onze cultuurpartners (Cultuurgebouw)

Bereik

Activiteit	Bereik
Bemiddeling Kunstmenu	15.000 leerlingen PO
Bemiddeling Cultuurparcours	5.000 leerlingen VO

Vragen PvE gemeente over Kunstmenu/ Cultuurparcours

- o *VRAAG: Laat zien hoe maatwerk aan scholen tot stand komt. Wat is gestandaardiseerd en wat is de keuzevrijheid van scholen?*

Voor het primair onderwijs geldt dat scholen zowel 'confectie' aanbod als maatwerk mogen bestellen bij de diverse aanbieders binnen het Kunstmenu, zolang ze daarmee maar voldoen aan de subsidieregels (kwaliteit, diverse disciplines etc.). Voor primair onderwijs is het standaard aanbod divers, maar samen te vatten als kant- en-klare producten van aanbieders. Een groot deel van de maatwerkvragen voor het primair onderwijs werd voorheen door de Pier K consultants (bekostigd uit provinciale subsidie) behandeld. Dat kan nu niet meer in deze ruime mate, omdat we afscheid hebben genomen van de meesten van onze consultants. De vragen werden voorheen door de projectleiders Kunstmenu of Cultuurparcours doorgespeeld naar andere aanbieders of naar consultants van Pier K. Vanuit primair onderwijs wordt ruim 60% van het totale aanbod afgenomen bij Pier K! Deze vraag kunnen we ternauwernood aan. Ook de maatwerkvragen zijn groot. Scholen willen naast inhoud ook organisatie inhuren voor de uitvoering van bijvoorbeeld schoolbezoeken aan voorstellingen (zie verder onder kop 'Kunst in Leren' en 'Los aanbod'). De basis voor onze nieuwe dienstverlening Kunst in Leren is de vraag van scholen cq. maatwerk.

Voor het voortgezet onderwijs wordt alleen maar maatwerk geleverd. VO scholen weten heel goed wat ze willen. Om hun vraag te kunnen beantwoorden streven we in 2012 naar uitbreiding van het te minimale team nu. Voor 2012 hebben wij vanuit de bestaande gemeentelijke subsidie ruimte gecreëerd om voor VO (weliswaar veel beperkter dan voorheen) mensen aan te stellen. Dit is terug te zien in de begroting. Voor VO is standaard aanbod niet in een regel te vangen. Wel zijn er vaste voorwaarden die kunnen gelden bij het aanbod: aantal deelnemende leerlingen, prijzen, tijdsduur, locatie. Maar veel vast aanbod kan ook op maat geleverd worden. Denk aan andere dan de standaard aantallen leerlingen waar iets voor ontwikkeld wordt, duur van activiteiten, thema's. De keuzevrijheid voor de scholen is dus groot. Het hangt vooral van de aanbieder af hoe groot de bereidwilligheid en mogelijkheden zijn om maatwerk te leveren.

- *VRAAG: Laat zien hoe samenwerking met andere professionele culturele instellingen en amateurkunstverenigingen vorm krijgt en hoe bij erfgoededucatie en media-educatie overlap met het aanbod van de musea en bibliotheek wordt voorkomen.*
- *VRAAG: Laat zien hoe de projectleiders Kunstmenu en Cultuurparcours invulling geven aan hun bemiddelingsrol als vraagbaak, en het inzichtelijk maken en afstemmen van het aanbod met scholen*

Projectleiders hebben een bemiddelende rol. De projectleider Kunstmenu heeft contact met aanbieders die een plek willen op de gemeentelijke website (Kunstmenu en Cultuurparcours). Zij selecteert op kwaliteit, diversiteit etc. Lokale aanbieders worden uitgenodigd bij de Cultuurparcours vergaderingen (VO). Verder is er met 'andere' aanbieders doorlopend contact. Projectleiders spelen geen rol bij de afstemming van het aanbod tussen de diverse aanbieders. Voor het VO is dat ook moeilijk, omdat scholen bij aanbieders uit heel Nederland inkopen. Projectleiders hebben wel een adviserende rol naar zowel scholen als aanbieders (regionaal en daarbuiten). Zowel voor het PO als het VO geldt dat er geen contact is met amateurkunstverenigingen, alleen met professionele aanbieders. Voor erfgoededucatie en media-educatie wordt verwezen naar de betreffende instanties die hier iets te bieden hebben. Vanuit de 'aanbod' zijde van Pier K wordt samengewerkt met partners voor het creëren van (multidisciplinair) aanbod.

In de Nota B&W Cultuureducatie 2009 – 2012: Versterken door verbinden pag. 16, staat het volgende: *'In 2009 willen we in kaart brengen hoe we afstemming op het gebied van cultuureducatie kunnen organiseren en borgen. De beleidsadviseur jeugd en onderwijs (van de gemeente) is belast met deze taak.'* In het Programma van Eisen voor 2012 wordt deze taak bij Pier K neergelegd. Een natuurlijke plek, maar wel een met een drastisch kleiner team voor cultuureducatie dan voorheen. En een gezamenlijk plan is een stevige taak. Inhoudelijk zien wij mogelijkheden. Wij hebben reeds een verkenning geïnitieerd vanuit het Cultuurgebouw naar mogelijkheden voor samenwerking op het terrein van cultuureducatie. Een bredere verkenning van samenwerking ligt voor de hand. Zo zijn wij hierover ook in gesprek met Kunstfort Vijfhuizen en het Cruquius Museum. Een nadrukkelijke positie van de cultuureducatie in én van Pier K als coördinerende partij vanuit gemeentezijde is van belang om de neuzen van alle instellingen dezelfde kant op te houden. Echter, de capaciteit ontbreekt momenteel om dit onderwerp verder te brengen. Wij willen aldus extra capaciteit aantrekken om deze bredere verkenning en een plan van aanpak te realiseren. Hiervoor hebben we extra middelen nodig wil deze activiteit niet ten koste gaan van ons aanbod en bemiddeling richting VO. Van belang is uit de gezamenlijkheid van het Cultuurgebouw of anderszins middelen te vinden om deze coördinatie – zowel in het Cultuurgebouw als met andere partners – structureel vorm te geven.

- *VRAAG: Laat zien hoe de projectleiders Kunstmenu en Cultuurparcours invulling geven aan hun bemiddelingsrol als vraagbaak, en het inzichtelijk maken en afstemmen van het aanbod met scholen.*

Zie ook hierboven. Inzichtelijk maken van aanbod voor het PO gebeurt via de website van Kunstmenu. Tijdens de klankbordbijeenkomst van Kunstmenu kunnen aanbieders zich presenteren.

VO scholen weten zelf goed waar ze aanbod moeten vinden en kopen dat landelijk in. Als ze advies of informatie hierover willen hebben nemen ze contact op met de projectleider en ook wanneer ze bemiddeling hierin wensen. De projectleider spreekt de scholen met regelmaat. Tijdens Cultuurparcours vergaderingen kunnen lokale aanbieders hun aanbod kenbaar maken, worden ideeën uitgewisseld en vragen aanbieders ook advies aan scholen over het te ontwikkelen aanbod. Projectleiders hebben momenteel geen taak om het aanbod van de verschillende aanbieders op elkaar af te stemmen. Projectleiders adviseren wel over hoe afstemming plaats zou kunnen vinden. Tijdens de bijeenkomsten ontstaan ook nu al mooie initiatieven zoals een gezamenlijk Theaterabonnement (Schouwburg De Meerse) en het Open Podium.

Op dit moment wordt een absoluut gebrek aan aanbod geconstateerd waarin doorlopende leerlijnen ontwikkeld worden met als doel het kind in zijn ontwikkeling en schoolloopbaan te stimuleren vanuit cultuureducatie. Scholen hebben hier behoefte aan. Pier K gaat hier op inspelen (zie productcluster Kunst in Leren).

- *VRAAG: Laat zien hoe iedere leerling in het primair onderwijs van de deelnemende scholen kennis maakt met de verschillende disciplines op het gebied van cultuureducatie.*
- *VRAAG: Laat zien hoe leerlingen in het voortgezet onderwijs van de deelnemende scholen kennis maken met verschillende disciplines op het gebied van cultuureducatie.*

Bovenstaande doelstellingen zijn opgenomen in de subsidieregels Kunstmenu en Cultuurparcours. De regels worden vertaald in het kunst- en cultuurprogramma van de scholen. De programma's worden door de projectleiders hierop getoetst en goedgekeurd. In het PO komen alle leerlingen in de loop van hun schoolloopbaan in contact met alle disciplines, zowel actief, receptief als reflectief. Het VO bouwt voort op de vorming in het PO. In het VO komen leerlingen zoveel mogelijk in contact met alle disciplines. Maar binnen de disciplines vindt in het VO verdieping en verbreding plaats.

Het leergebied kunst en cultuur vormt een vast onderdeel van het lesprogramma op scholen. Op basisscholen wordt dit gebied gedefinieerd langs de lijnen van de kerndoelen (54 tot 56) die bepalen dat leerlingen zich in het kader van 'Kunstzinnige Oriëntatie';

- leren uitdrukken met kunstzinnige middelen,
- leren reflecteren op eigen werk en dat van anderen,
- kennismaken met kunst en cultuur.

In het voortgezet onderwijs zijn doelstellingen geformuleerd die voortbouwen op die in het basisonderwijs langs de lijnen van de kerndoelen (50 tot 52) en die uiteindelijk aansluiten op de doelstellingen van CKV nl.;

- de zeggingskracht van kunst ontdekken,
- eigen kunstzinnig werk presenteren,
- leren kijken en luisteren naar kunst,
- eigen ervaringen verbeelden,
- reflecteren op kunstzinnig werk.

- o *VRAAG: Laat zien hoe het aanbod van het voortgezet onderwijs aansluit op het aanbod uit het primair onderwijs en hoe de doorgaande leerlijn er uit ziet.*

Er is slechts beperkt sprake van een doorgaande leerlijn. Cultuureducatie in het PO en VO sluit nog onvoldoende op elkaar aan. Veel activiteiten worden (te) los van elkaar aan leerlingen aangeboden, zonder inbedding in schoolbeleid of leerplan. De projectleiders signaleren behoefte van scholen aan ondersteuning bij het versterken van deze doorgaande leerlijn cultuureducatie tussen PO en VO enerzijds en de lijn van binnen scholen naar buitenschools (o.a. in brede scholen).

Het blijkt voor scholen moeilijk hun cultuurbeleid schoolbreed (doorlopende leerlijn) vorm te geven en te verankeren binnen het lesprogramma. Voor VO scholen zijn deze knelpunten nog complexer gezien de omvang van de leerlingenpopulatie, de diverse geledingen (horizontaal en verticaal) binnen een VO school (bouwen en niveaus) en de verschillende secties waarmee samengewerkt moet worden en waarbinnen draagvlak gecreëerd moet worden voor gezamenlijk beleid. Kunstcoördinatoren spreken unaniem uit dat ondersteuning hierbij noodzakelijk is.

De dienstverlening 'Kunst in Leren' maakt het snel mogelijk dat een doorlopende leerlijn samen met scholen ontwikkeld wordt. Dit sluit aan bij landelijk beleid van Staatssecretaris Zijlstra, bij het door het Ministerie van OCW geïnitieerde onderzoek Cultuur in de Spiegel, bij de vraag van scholen en de vraag van de gemeente. Deze diepte-investering vraagt om een verschuiving van middelen in de begroting van Pier K (zie begroting).

Productcluster Kunst in Leren

Zoals eerder gesteld, uiten scholen behoefte aan doorlopende programma's en diverse andere vraagstukken: Hoe geef ik vorm aan het nieuwe leren? Hoe neem ik als brede school een wijkpositie in? Hoe borg ik de individuele talentontwikkeling van kinderen in de groep nu het rugzakje wordt afgeschafte?

Aan kunst doen kan op twee manieren: door kunstvakken apart aan te bieden of te integreren in bestaande vakken. Het pur sang geven van lessen of workshops in één van de kunstvakken omvat het overdragen van kennis en vaardigheden van dat specifieke kunstvak. Net zoals bijvoorbeeld bij rekenen, taal, wiskunde of economie. Het betrekken van kunst in onderwijs gaat verder dan het geven van een vakles schilderen, acteren, muziek of dans. *Kunst in Leren* gaat over de schoonheid en het belang van de kunsten in het algemeen, over kunst als vervoermiddel in het leren en het gebruiken van de kunstvakken in dienst van de lesstof, dus over integratie van kunst in het onderwijs.

Kunst in Leren sluit aan bij recente ontwikkelingen in het onderwijs: *niet langer de over te dragen kennis, maar de leerling en zijn of haar leerproces staan centraal!* Gevoed vanuit de wetenschap wordt in het onderwijs in toenemende mate rekening gehouden met verschillende leerstijlen en meervoudige intelligentie. Niet iedereen leert op dezelfde manier: de een is meer een denker, de ander juist een doener. Een derde observeert het liefst van een afstandje, terwijl een vierde type houdt van plannen en organiseren. Het talent van ieder individueel kind staat centraal.

De gemeente wijst in het PvE op het belang van het innovatieprogramma *Kunst in Leren*. De inzet van kunstenaars-docenten in het onderwijs op basis van de vraag van scholen, wordt belangrijk gevonden. Daar waar middelen worden 'vrijgespeeld' in andere routes als gevolg van cultureel ondernemerschap, kunnen worden ingezet voor coördinatie en uitvoering van cultuureducatie in het onderwijs. De gemeente beschouwt Pier K als aanspreekpunt en coördinator voor planontwikkeling voor een cultuureducatief programma voor het Cultuurgebouw. Ook Staatssecretaris Zijlstra beschouwt doorlopende leerlijnen als speerpunt van beleid in de komende jaren, dus de landelijke regelingen voor cultuureducatie voor gemeenten en instellingen gaan hier onherroepelijk op toegespitst worden.

Het jaar 2012 staat in het teken van het ontwikkelen en implementeren van *Kunst in Leren*, samen met scholen, gemeente Haarlemmermeer, cultuurgebouwpartners en andere stakeholders. Pier K heeft al een team docenten met veel ervaring in het werken in het onderwijs. Grote omvorming binnen Pier K is dat wij momenteel zogenaamde 1^e lijnsdocenten (vrije tijd) gaan opleiden tot multi -inzetbare docenten voor het onderwijs conform de theorie *Kunst in Leren*. De grondlegger hiervan – Alexandra van der Hilst – zal deze training en pilots gaan leiden. Deze docenten zullen een steeds grotere rol spelen in de beantwoording van de vraag van scholen. Maatwerk is echter kostbaar en scholen hebben beperkte middelen. Om die reden trachten we met inkomsten van derden en met het schuiven binnen onze exploitatie deze nieuwe richting mogelijk te maken.

Resultaten in 2012:

1. Pier K ontwikkelt een doorlopende leerlijn voor primair en voortgezet onderwijs in Haarlemmermeer, waarin aansluiting wordt gezocht bij het leerproces en de ontwikkeling van kinderen in diverse leeftijdsfasen.
2. Een ontwikkelgroep van 12 kunstenaars-docenten en/of freelancers is in het najaar van 2011 getraind in *Kunst in Leren*.

3. In het schooljaar 2011-2012 nemen minimaal 2 (brede) scholen voor primair onderwijs deel aan een pilot *Kunst in Leren*, op basis waarvan de levensvatbaarheid, succes- en faalfactoren inzichtelijk worden gemaakt.
4. Pier K werkt samen met 2 kinderopvangorganisaties.
5. De tussentijdse resultaten worden gedeeld met een groep scholen die het project volgen.
6. Monitoring en evaluatie van de pilot vindt plaats in voorjaar 2012, waarna besluit wordt genomen over de uitrol in schooljaar 2012-2013.

Productcluster los aanbod

Hoewel dit productcluster niet in ons subsidieverzoek is opgenomen omdat wij ernaar streven deze producten in 2012 kostendekkend te krijgen, vinden wij het van belang inzichtelijk te maken dat A. Kunstmenu en Cultuurparcours, B. Kunst in leren en C. ons aanbod van andere producten los staan van elkaar.

Kunstmenu en Cultuurparcours = bemiddeling tussen scholen en culturele aanbieders.

Kunst in Leren=dienstverlening om cultuuronderwijs in school te versterken middels lang lopende leerlijnen.

Los aanbod= producten om kennis te maken met kunst en cultuur.

Het is van belang de rol van Pier K als bemiddelaar tussen scholen en aanbieders los te koppelen van de rol van Pier K als aanbieder van 'los aanbod' en 'aanbod Kunst in Leren'. Aan die aanbodkant is er heel veel veranderd binnen Pier K. Het ontwikkelen en uitvoeren van losse aanbod (het scouten van voorstellingen, het organiseren en plannen van alle culturele uitstapjes en workshops, het PR deel etc.) zijn werkzaamheden die voorheen door een hele afdeling consultants werd uitgevoerd. Dit aanbod bestaat uit producten die Pier K levert aan het onderwijs en waar vanuit het primair onderwijs grote vraag naar is.

Wij hebben echter naast de projectleiders Kunstmenu en Cultuurparcours en de nog maar twee medewerkers onderwijs (die ook Kunst in Leren uitvoeren) te weinig capaciteit voor de uitvoering en ontwikkeling van dit aanbod.

Resultaten

- Zoveel als mogelijk de vraag van scholen bedienen met producten met een actieve en passieve component. De producten moeten kostendekkend zijn.
- Visie ontwikkeling m.b.t. gezamenlijk aanbod Cultuurgebouw in een plan Cultuureducatie Cultuurgebouw (en omgeving) – zie ook onder Kunstmenu/ Cultuurparcours

Vragen PvE gemeente over 'los aanbod'

- *VRAAG: De bezuinigingen van de provincie Noord Holland vangen wij als gemeente niet op. Graag zien wij hoe Pier K het aanbod voor Kunstmenu en Cultuurparcours (de bemiddeling tussen cultureel aanbod en scholen) op andere (financiële) basis in de gemeente Haarlemmermeer vanaf het schooljaar 2012-2013 denkt voort te zetten. Hierbij denken wij aan een basisaanbod voor onderbouw en bovenbouw van het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs. Het basisaanbod bestaat uit een activiteit van Pier K (vanuit haar bestaande kennis en aanbod vanuit het Kunstmenu en kunst naar keuze, gedekt met inkomsten van scholen) in combinatie met andere bestaande aanbieders per discipline, met een combinatie van receptieve en actieve deelname. Hierdoor hebben scholen de mogelijkheid hun leerlingen in hun schoolcarrière met alle disciplines kennis te laten maken.*

Zie in voorgaande passages het antwoord op de vraag hoe wij e.e.a. denken neer te zetten zonder subsidie van de provincie. Vanaf 2013 hebben we geen subsidie van de provincie meer. Dan krijgen we ook de eerste bezuiniging van de gemeente. Doelstelling is om in de loop van 2012 op het losse aanbod kostendekkend te maken en efficiencywinst uit het Cultuurgebouw te halen om capaciteit te kunnen genereren voor onze gezamenlijke ambities. Het plan cultuureducatie Cultuurgebouw zal hier de basis voor vormen. Tot dan beantwoorden we vanuit Pier K (als aanbieder) de vraag die we maximaal aankunnen.

Combinatiefuncties

Als mogelijk nieuw productcluster in deze route (nog niet separaat benoemd in PvE), voeren we de combinatiefunctionarissen toe. De gemeente faciliteert de scholen en culturele aanbieders al jarenlang succesvol met het Kunstmenu en Cultuurparcours: dit zijn medewerkers die de vraag van scholen (primair en voortgezet onderwijs) verbinden aan het culturele aanbod in de regio. Pier K is een van de aanbieders: wij organiseren workshops in alle kunstdisciplines in de klas tot de organisatie van een bezoek van de kinderen aan het museum en voorstellingen. Onze producten zijn zeer gewild bij basisscholen (zeker 60% van de vraag die via Kunstmenu binnenkomt, is naar Pier K producten).

Door de bezuiniging van de provinciale subsidie dreigen wij de vraag van scholen niet meer te kunnen beantwoorden. Voorheen werd het aanbod aan scholen gerealiseerd door – vanuit de provinciesubsidie bekostigde – consulenten. Wij hebben dit jaar afscheid genomen van het grootste deel van dit team consulenten. Met slechts twee mensen voor coördinatie, productontwikkeling en uitvoering en inzet van docenten werken we nu keihard aan het beantwoorden van de vraag van scholen. Aangezien meer dan de helft van het aanbod dat scholen afnemen bij Pier K wordt afgenomen, is deze vraag aanzienlijk. Echter, er zit een plafond aan de prijs die we kunnen vragen voor de producten. Simpelweg omdat de middelen bij scholen voor cultuureducatie beperkt zijn en beperkter worden (afschaffing Cultuurkaart).

Met inzet van onze mensen voor combinatiefuncties kunnen we mogelijk de huidige vraag van scholen naar onze producten nog enigszins beantwoorden. Wij beogen onze mensen dan ook in toenemende mate in te zetten als combinatiefunctionarissen voor de uitvoering van de – in het Kunstmenu / Cultuurparcours – aangeboden producten.

Het gaat hierbij om zowel direct uitvoerende taken (activiteiten) als het coördineren van vraag en aanbod. Bij deze inzet beogen wij het accent te leggen op de uitvoerende taken (uitvoering en organisatie). Maximaal 20% van het bedrag kunnen wij investeren in coördinatie en productontwikkeling.

4ii. ROUTE KUNST IN DE WIJK

- Hoofddoel is het bieden van een laagdrempelige ontmoeting met kunst en cultuur dichtbij mensen in hun wijk.
- Kernactiviteit: het verzorgen van activiteiten voor brede scholen met een verbinding tussen schools en buitenschools aanbod en het verzorgen van sociaal-artistieke projecten in de wijk.

Productcluster Kunst in de Wijk

Pier K zoekt en vindt artistieke antwoorden op sociale vragen en kan daardoor bijdragen aan een leefbare Haarlemmermeerse samenleving. Een samenleving waarin mensen persoonlijk, sociaal en maatschappelijk (zelf) redzaam zijn of worden. Een samenleving ook waarbij mensen zich prettig, veilig en met elkaar verbonden zijn.

Doelstellingen voor 2012 zijn het realiseren van tenminste 3 grote sociaal-artistieke projecten in samenwerking met of op aanvraag van o.a. gebiedsmanagers in het kader van het gebiedsgericht werken; het realiseren van projecten voor (brede) scholen als zijnde centrale organisaties in de wijk; het realiseren van structurele samenwerking met collega-instellingen op sociaal en cultureel terrein om bovenstaande projecten tot stand te brengen; het realiseren van commitment vanuit de private sector om medefinancier te worden van sociaalartistieke projecten. In deze aanpak wordt ingezet op co-creatie en eigenaarschap van partners. Het verkrijgen van derde geldstromen vanuit de private sector is onderdeel van de aanpak.

Meerdere kansrijke projecten voor 2012 worden momenteel onderzocht. De vraag is altijd leidend en wordt in samenspraak met de vragende partij uitgewerkt in een concreet project. Mogelijke projecten:

- Allerzielen Alom 2012 www.allerzielenalom.nl m.m.v. begraafplaatsen, nabestaanden, rouwverwerkingsgroepen en scholen.
- Brede school project op basis van de vraag naar een groots project voor alle brede scholen t.b.v. vergroten zichtbaarheid en verbinding.
- Verhalen van de wijk i.s.m. ' Nieuw-Vennep vroeger en nu' van de dorpsraad en in samenwerking met scholen waar een educatief project voor ontwikkeld zal worden.
- Cultuurbus van Cultuurgebouw: bus gaat de wijk in met de Bibliobus als uitgangspunt.

Daarnaast hebben wij als ambitie om met Kunst in de Wijk cultuur te verstevigen in de naschoolse opvang. Op dit moment werken wij structureel samen met Op Stoom, bieden wij aanbod aan naschoolse opvang in de brede scholen, bieden wij een zomerprogramma voor de SKH en hebben wij verkennende gesprekken met De Boshoeve. Wij willen met Kunst in de Wijk zo een artistiek antwoord geven op een sociale vraag van kinderopvang: hoe geven wij op zinvolle wijze invulling aan een steeds langer wordende schooldag en een toenemende rol en verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van kinderen van opvangcentra.

Resultaten Kunst in de Wijk in 2012

- Pier K ontwikkelt in 2012 3 sociaal-artistieke projecten met aantoonbaar sociaal-maatschappelijk effecten (via landelijke projectscan).
- Pier K initieert en faciliteert een 'sociaal-artistiek' netwerk bestaande uit partijen van de overheid, maar ook uit het bedrijfsleven of de semi-overheid.
- Pier K zorgt voor een structurele samenwerking met de Bibliotheek Haarlemmermeer en Stichting Meerwaarde t.b.v. kunst in de wijk.

Bereik

Activiteit	Bereik
Actieve deelnemers	370
Aantal bezoekers projecten	2200

Vragen PvE gemeente over Kunst in de Wijk

- o *VRAAG: Laat zien hoe Pier K minimaal drie projecten per jaar gaat organiseren en hoe wordt bepaald in welke wijk het project zal plaatsvinden.*

De vraag is leidend bij ieder project. De cultuuraanjager initieert, haalt de vraag binnen, ondersteunt en begeleidt. Hiervoor neemt zij deel aan diverse overleggen op buurt- en wijkniveau. Ook het landelijke netwerk Community Arts LAB is een voedingsbron voor ideeën. Diverse partners, zoals Ymere en de Rabobank, weten ons te vinden wanneer zij een vraag hebben waarbij cultuur als voertuig kan dienen voor het antwoord. Zodra de vraag expliciet is gemaakt, verbindt de cultuuraanjager mensen, instellingen en beleidsterreinen. Met hulp van externe financiering wordt een project opgestart en uitgevoerd. Effecten worden gemeten middels de landelijke projectscan.

- o *VRAAG: Laat in de aanvraag zien hoe samenwerking wordt gerealiseerd en welke (financiële) bijdrage van andere partijen worden verwacht.*

Wij kunnen vooraf nog geen projectbegrotingen maken daar de projecten nog niet zijn vastgelegd zo ver van tevoren. Kunst in de Wijk is een aanpak waarbij de aanloop naar een concreet project enige tijd in beslag, zodat partners betrokken kunnen worden en financiers gevonden. In de begroting maken wij zichtbaar op jaarbasis welke ambitie wij hebben t.a.v. het genereren van middelen van derden.

- o *VRAAG: Laat zien hoe bewoners van verschillende doelgroepen van jong tot oud worden betrokken en daadwerkelijk culturele ontmoeting wordt gerealiseerd.*

Dit verschilt per project. Wij kunnen per projectplan laten zien hoe wij dit doen.

- o *VRAAG: Geef aan wat de vraag van brede scholen is en hoe vorm wordt gegeven aan deze samenwerking.*

Zie boven onder productcluster Brede Scholen.

- o *VRAAG: Hoe worden resultaten en kennis geborgd c.q. overgedragen aan andere partijen?*

Dit doen wij door per project de ontwikkelingen vast te leggen, bijvoorbeeld op film en middels een verslag. Ieder project wordt geëvalueerd met alle betrokkenen en de projectscan sociaal-maatschappelijke effecten legt vast hoe de effecten zijn. Middels deze evaluatiemethode en vastlegging tussentijds worden de betrokkenen (en andere partners uit het landelijk netwerk) deelgenoot gemaakt van de werking van het project en wordt expertise toegankelijk gemaakt.

4iii. ROUTE KUNST NAAR KEUZE

- Hoofddoel is het bieden van een goed en breed cultureel aanbod voor particulieren en bedrijven, in groepsverband en individueel.
- Kernactiviteit: het verzorgen van lessen, workshops en cursussen in 9 disciplines en multidisciplinair.

Algemeen

Voor wat betreft onze producten in de route Kunst naar Keuze programmeren wij komend jaar zo'n 448 lessen, cursussen en workshops. Daarnaast organiseren wij evenementen, projecten en activiteiten voor de inwoners van Haarlemmermeer en voor het bedrijfsleven. Het jaar 2012 staat zowel inhoudelijk als financieel in het teken van innovatie. Innovatie om met ons aanbod Kunst naar Keuze nadrukkelijker in te spelen op de vraag en de verhouding subsidie versus inkomsten uit de markt te veranderen. Dit vraagt om het loslaten van wat niet goed loopt, het innoveren op basis van actuele behoeften, samenwerking en het ontwikkelen van gedegen product-markt matrices en verdienmodellen.

Innovatie muziekonderwijs

De ontwikkeling en uitvoering van een nieuw plan muziekonderwijs staat hoog op onze agenda. Hierbij vormen samenspel en e-learning de basis. Als gevolg van de technologische ontwikkelingen de laatste decennia, is er veel veranderd op het gebied van leerprocessen. Met name jonge generaties hebben hun (leer)gedrag af weten te stemmen op de enorme snelheid van de wereld waarin we leven. Vluchtig, onmiddellijk, veel, onvoorwaardelijk, diverse, snelle bevrediging, snel resultaat. De vraag is niet zozeer of jongeren willen leren, maar hoe. Als voorbeeld: gamen is leren. Welke principes liggen hieraan ten grondslag? Leren door ontdekken. Jongeren met gedeelde belangstelling vinden elkaar het web (communities), presenteren aan elkaar en bepalen zelf de norm. En dan natuurlijk het zogenaamde 'quick fix' gedrag: niemand leest meer een handleiding want we hebben YouTube. Dat is andere koek dan pianoles op donderdag om 16.15 uur in lokaal 10 en 38x per jaar horen dat je moet oefenen.

In de afgelopen maanden heeft Pier K i.s.m. de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht onderzoek gedaan naar wat de kenmerken zijn van die nieuwe leerprocessen en hoe wij deze kunnen implementeren in ons aanbod voor jongeren. Wij hebben de behoefte hieraan in Haarlemmermeer onderzocht en de klant geeft massaal aan dat ze samenspel en e-learning positieve ontwikkelingen vinden. Op basis hiervan gaan wij in 2012 ons muziekonderwijs vernieuwen evenals nieuwe vormen van e-learning introduceren. Met deze innovatieslag beogen wij eveneens een meer marktgericht verdienmodel te introduceren.

Receptief

In seizoen 2011-2012 hebben wij ons aanbod receptief (lezingen, uitstapjes) grotendeels uitbesteed aan de Vrije Academie. In plaats van dat iedere activiteit geld kost, levert deze samenwerking ons geld op: de Vrije Academie organiseert alle lezingen en doet de organisatie daaromtrent en betaalt huur voor onze ruimte. Pier K en de Vrije Academie doen gezamenlijk de PR.

Innovatie klant

Op basis van de relevante uitkomsten van ons Klanttevredenheidsonderzoek gaan wij een aantal aanpassingen doorvoeren in onze werkwijze en programmering. Uit het brede onderzoek is gebleken dat de klant over het algemeen positief is over Pier K. De klant geeft ons een 7,4 voor onze prestaties. Met ons aanbod beogen wij steeds meer vraaggericht te werken. Het onderzoek toont aan dat een belangrijke (potentiële) klant de vrouw van 35 en ouder is, die een HAVO opleiding of hoger heeft genoten, een middeninkomen heeft en een huishouden met volwassenen en thuiswonende kinderen. Er is een stevige vraag naar cursussen tekenen en schilderen, edelsmeden/sieraadontwerpen, digitale media en creatief schrijven. Er is interesse voor lessen via internet en meer samenspelmogelijkheden. De klant vindt (verdere) prijsverhoging zeer onwenselijk en wilt graag flexibeler lestijden en –dagen. Potentiele klanten spreken een duidelijke voorkeur uit voor cursussen en lessen in de wijk. Wij werken momenteel aan een aanpak op basis van deze uitkomsten.

Leerorkest

Naast een nieuw plan muziekonderwijs - met e-learning en samenspel als spil - wordt in 2012 ook het project Leerorkest gestart. Met het Leerorkest in de brede scholen proberen we een grote groep kinderen te bereiken die niet aan muziekonderwijs deelnemen. Dit zijn vaak kinderen die niet vanzelfsprekend vanuit hun achtergrond en/of omgeving een instrument leren bespelen. En dat terwijl we weten dat muziek maken bijdraagt aan zelfvertrouwen, sociale cohesie en zelfs aan je rekenkundige vaardigheden. De kinderen werken aan hun gevoel voor ritme, wat ook weer een gunstige uitwerking heeft op hun taalontwikkeling. In het Leerorkest Haarlemmermeer gaan 100 kinderen uit groep 5 een muziekinstrument leren bespelen. Zo'n 200 ouders en bekenden zullen hun uitvoering gaan bezoeken. Ook buurtbewoners zullen bij het project betrokken worden. Basisscholen De Bikube, Klippeholm en Vesterhavet starten met het Leerorkest. We hebben hiervoor medefinanciering aangevraagd bij Ymere (succesvol) en bij het Maxima Fonds. Wij starten het Leerorkest in september 2011. Hoewel dit project zowel onder Kunst in Leren als onder Kunst in de Wijk thuis zou kunnen horen, positioneren we dit als project onder Kunst naar Keuze, omdat budgetverantwoordelijkheid daar nog onder valt.

Productclusters Cursussen (en workshops)

De gemeente heeft in haar Programma van Eisen een onderscheid gemaakt in cursussen en workshops. Onze workshops duren maximaal 1 dag. De cursussen zijn meerdaags, een half jaar of een jaar.

Wij bieden jaarlijks een veel ruimer aantal cursussen aan daadwerkelijk gegeven worden. Op deze wijze heeft de klant ruime keuze. In de loop van het seizoen zien wij wat de klant doet en annuleren we, of heel soms programmeren we extra. We hebben ervoor gekozen om voor dit programma van eisen een inschatting te maken van het aantal cursussen en workshops dat we daadwerkelijk denken te gaan geven i.p.v. het totaal aan geprogrammeerde cursussen. Hierover kan echter pas mid. 2012 met meer zekerheid iets over worden gezegd. Wij vinden een marge van 5% afwijking aldus te minimaal.

De grove inschatting van het totale aantal cursussen is 414 cursussen en 34 workshops. Aan dit overzicht ontbreken de vele workshops die het Podium voor Architectuur geeft en enkele workshops die wij door het jaar heen organiseren op basis van actualiteit of actuele behoeften. Hierover rapporteren wij in het jaarverslag.

OVERZICHT AANTAL CURSUSSEN EN WORKSHOPS PER DISCIPLINE

Discipline	Soorten	Workshops	Cursussen (kort en lang)
Beeldende kunst en schrijven	<ul style="list-style-type: none"> • Groepslessen: <ul style="list-style-type: none"> • 3D: (beeldhouwen, keramiek, edelsmeden, etc.) • 2D (schilderen, zeefdrukken, etc.) • Nieuwe media (fotografie, beeldbewerking) • Multidisciplinair (diverse disciplines) • Schrijfcursussen 	17	75
Theater Dans Musical	<ul style="list-style-type: none"> • Coaching • Groepslessen: <ul style="list-style-type: none"> - Jeugdtheaterschool (6 - 18 jaar) - Cursussen van beginners tot talentenklassen, alle leeftijden 	1	78
Muziek	<ul style="list-style-type: none"> • 22 orkesten en ensembles (onder begeleiding) • Coaching • Groepslessen, duoles, individuele les (wekelijks of om de week): • Blaasinstrumenten <ul style="list-style-type: none"> - <u>Bariton</u> - <u>Blokfluit</u> - <u>Cornet</u> - <u>Dwarsfluit</u> - <u>Fagot</u> - <u>Hobo</u> - <u>Hoorn</u> - <u>Klarinet</u> - <u>Saxofoon; heel jazzy!</u> - <u>Thumpy</u> - <u>Trombone</u> - <u>Trompet</u> - <u>Tuba</u> 	7	251

	<ul style="list-style-type: none"> • Slaginstrumenten <ul style="list-style-type: none"> - <u>Diembé / Doundoun</u> - <u>Drums/Slagwerk; ik wil drummer worden!</u> • Snaarinstrumenten <ul style="list-style-type: none"> - <u>Akoestische gitaar</u> - <u>Altviool</u> - <u>Basgitaar</u> - <u>Cello; te stoer?</u> - <u>Contrabas</u> - <u>Elektrische gitaar</u> - <u>Harp; ook voor de blues!</u> - <u>Viool</u> • Toetsinstrumenten <ul style="list-style-type: none"> - <u>Accordeon; zeker niet saai!</u> - <u>Bandoneon</u> - <u>Keyboard</u> - <u>Klavecimbel</u> - <u>Orgel</u> - <u>Piano</u> • Zingen <ul style="list-style-type: none"> - <u>Zang</u> 		
Receptief	<ul style="list-style-type: none"> • 5 cursussen met vrije Academie • Lezingen 	9	10
Architectuur en flexibele workshops	Workshops, debatten, expertmeetings, bijeenkomsten	n.t.b.	n.t.b.

Resultaten in 2012:

- a. Groei van het aantal cursisten naar 5.800 cursisten
- b. Groei van bezoekersaantal naar 26.000 bezoekers
- c. Dienstverlening van actieve kunstbeoefening aan 4 bedrijven
- d. Het verder doorvoeren van prijsdifferentiatie en productinnovatie t.b.v. vergroten opbrengsten en verlagen kosten.
- e. Het verder uitbreiden van groepsles.
- f. Continuëren van samenwerken met amateurkunstverenigingen en andere culturele partners.
- g. Actief inzetten op bereik van mensen met lagere inkomens i.s.m. de gemeente en Stichting Leergeld.
- h. Productinnovatie op het terrein van muziek en e-learning.

Bereik in 2012:

Activiteit	Bereik
Aantal deelnemers	4.900 /5.800
Aantal bezoekers	26.000
Aantal bedrijven met actieve kunstbeoefening	4

Vragen PvE van de gemeente over Kunst naar Keuze

- o *VRAAG: Laat zien hoe er vorm wordt gegeven aan cursussen en de verdeling naar disciplines tot stand komt. Hoe veel cursussen worden er minimaal (geef bandbreedte) georganiseerd? Hoe wordt met het aanbod ingespeeld op de vraag? Hoe vindt afstemming met Duycker plaats?*

In bovengenoemd overzicht is te zien wat de inschatting van het aantal cursussen is. Ook is een verdeling in cursussen te zien. Wij richten ons aanbod op de vraag door analyse van de markt, door analyse van bestaande klanten/ inschrijvingen, door klantonderzoek en door toenemende flexibilisering van onze mensen.

Afstemming met Duycker vindt plaats op tal van fronten. Via de reguliere contacten, via de werkgroep programmering Cultuurgebouw en via de werkgroep cultuureducatie van het Cultuurgebouw. Op dit moment werken we goed samen. We houden elkaars aanbod in de gaten en daar waar we dicht bij elkaar komen, werken we samen of laat de een iets over aan de ander.

Ter illustratie:

1. We hebben dit jaar de cursus *Let's Dance! Draaien in Duycker* geprogrammeerd tussen Mysteryland en Amsterdam Dance Event in, om zo qua werving profijt te hebben. De cursus duurt 4 weken. De cursus is verdeeld in 2 leeftijdsgroepen, 10-16 en 16+. Maximaal aantal deelnemers is 16. De taakverdeling met Duycker is als volgt:
 - Pier K organiseert en programmeert de cursus
 - Eindpresentatie in kleine zaal van Duycker
 - Cursisten nemen eigen publiek mee
 - Cursisten draaien op apparatuur van Duycker
 - Promotie eventueel in gezamenlijkheid.
2. De studio van Pier K gaan we eveneens inbedden in een samenwerking met Duycker. De gemeente Haarlemmermeer is namelijk een te klein gebied om een grote high-end studio als de onze qua exploitatie rendabel te krijgen. Sterktepunt van onze studio is de grote opnameruimte. Onze studio is daarmee uitermate geschikt voor het registreren van grotere gezelschappen. Daarin onderscheidt onze studio zich ten opzichte van de landelijke concurrentie. We proberen onze opnamefaciliteit onder meer onder de aandacht van HBO vakstudenten (Pytricken in spee) te brengen, zij moeten immers veel studiokilometers maken voor hun studie.

De studio inbedden in een samenwerking met Duycker kan als volgt:

- Duycker heeft oefenruimtes.
- Duycker heeft veel lokale amateurbands in portefeuille.
- Duycker heeft podia (presentatie).
- Duycker heeft netwerk (jongerencultuur).
- Pier K heeft professionele opnamestudio + engineer.
- Pier K heeft expertise op gebied van produceren en ervaring met producties.
- Pier K heeft expertise op gebied van (band)coaching.
- Pier K kan professionele studiomuzikanten leveren (docenten).

Vanuit deze kwaliteiten die in lijn met elkaar zijn, denken wij aan een aantal product pakketten.

Bijvoorbeeld: Lokale bands oefenen in Duycker (met Pier K coaching), nemen een CD op in Pier K, release onder label Pier K/Duycker, CD presentatie in Duycker.

- o *VRAAG: Laat zien hoe inkomensgerichte aanpak eruit ziet. De inzet moet zijn dat het aanbod betaalbaar is voor al onze burgers, maar ook het profijtbeginsel wordt toegepast. Wordt er ook verschil gemaakt tussen <21 jaar en >21 jaar?*

Wij werken vooralsnog met op de volgende wijze aan een inkomensgerichte aanpak:

- Onze projecten Kunst in de Wijk en producten voor scholen zijn voor individuele inwoners van Haarlemmermeer zeer laagdrempelig qua prijs, veelal gratis. Immers, de scholen betalen. Hiermee bieden wij de jeugd een toegankelijke kennismaking met kunst en cultuur.
- Workshops of cursussen kennen een andere aanpak. Hier dient voor betaald te worden. Qua prijsstelling houden wij landelijke partners in de gaten evenals andere aanbieders in de regio. Wij proberen zo laagdrempelig mogelijk te blijven in onze prijs. Tot voor kort werd in

de sector op cursussen muziek voor cursisten jonger dan 21 jaar een 6% BTW tarief gehanteerd. Deze belastingmaatregel is in juni dit jaar opgeheven. Wij hebben inmiddels de BTW verhoging aan onze cursisten door berekend op basis van het profijtbeginsel.

- Wij bieden redelijk toegankelijke prijzen voor een ieder aan en bieden zeer laagdrempelig aanbod voor kinderen die via Stichting Leergeld bij ons komen. Met Stichting Leergeld hebben we de afspraak dat Pier K het verschil tussen de prijs van een cursus en de maximale bijdrage van Stichting Leergeld betaalt. Op deze wijze kunnen alle kinderen onder de bijstand grens bij ons terecht.
 - Groepslessen op de disciplines beeldende kunst, theater, dans, musical en receptief zijn nog steeds redelijk laagdrempelig. Individuele muziekles (muziek) kost het meest per uur. Wij bieden een nadrukkelijke prijsdifferentiatie tussen groepsles en individuele muziekles. Groepsles is veel goedkoper dan individuele les. Ook duoles en om de week lessen zijn mogelijkheden. Wij stimuleren groepsles en samenspel. Er is echter ook volop vraag naar individuele les. Klanten geven wel nadrukkelijk aan in het onderzoek dat zij vertrekken bij verdere prijsstijgingen. Om deze klanten wel bij ons te houden en hen te stimuleren samen te gaan spelen, ontwikkelen we momenteel andere verdienmodellen en starten we in 2012 met de innovatie van onze muziekles waarbij samenspel (ook als onderdeel van individuele lesreeksen) leidend wordt. E-learning is onderdeel van dit plan.
 - Op basis van een product-markt matrix hebben we voor het seizoen 2011-2012 de cursussen waar het meeste subsidie bij moest, geschrapt. Aan betreffende klanten zijn alternatieven aangeboden.
 - Op basis van het klanttevredenheidsonderzoek dat in juli 2011 is afgerond, gaan we onze programmering 2012-2013 toespitsen op (potentiele) klantgroepen en hun wensen.
 - Pier K is deelnemer aan de Hoofddorp Pas. Zo bieden wij 5% korting op een workshop of korte cursus.
- o *VRAAG: Lessen worden in groepsniveau gegeven waar mogelijk, en individueel waar gewenst is. Hierbij wordt een prijsverschil aan de gebruiker doorgerekend (profijtbeginsel). Laat zien hoe de groei naar groepslessen en prijsdifferentiatie de komende jaren wordt ingevoerd bij Pier K. Laat zien hoe het prijsverschil tussen groepslessen en individuele lessen wordt uitgewerkt en ingevoerd.*

Zie boven. Samenspel wordt de spil van ons muziekrepertoire. Dit is de basis voor ons activiteitenplan 2012. Individuele les zal mogelijk blijven, maar subsidie zal meer en meer worden gericht op samenspelvormen. Voor andere disciplines dan muziek is groepsles de natuurlijke lesvorm.

- *VRAAG: Laat zien hoe er vorm wordt gegeven aan de samenwerking met amateurkunstverenigingen en de culturele partners in het cultuurgebouw en de regio. Wat zijn de resultaten en de meerwaarde hiervan?*

Pier K werkt op diverse terreinen samen met amateurverenigingen en biedt ondersteuning op maat. Bij de organisatie van een evenement voor amateurkunstenaars worden alle ons bekende en voor het project relevante verenigingen uitgenodigd. Amateurverenigingen kunnen coaching op maat volgen bij ons.

Pier K biedt een landelijk erkende opleiding voor leden van harmonie- en fanfareorkesten en drumbands. Deze opleiding kent vier niveaus die elk worden afgesloten met een examen. Wij organiseren jaarlijks een blaasorkestenfestival dat orkesten in de gelegenheid stelt een optreden te verzorgen waarop professionele feedback wordt gegeven. Daarnaast is er volop ruimte om elkaar te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen. Ook hebben we Koorscholing geïntroduceerd in Haarlemmermeer. Dit is coaching van amateurzangers met als doel de kwaliteit van de koren te verhogen. Er zijn plannen om de Haarlemmermeerse amateurkoren te verzamelen op een kerst-cd, waarbij elk koor een kerstnummer opneemt in onze studio.

Tijdens de open dagen van Pier K is er gelegenheid voor amateurverenigingen om zichzelf onder de aandacht te brengen bij het publiek. Hetzij door een optreden, hetzij met een informatiestand. In 2010 is samen met theatergroep Mucato een klein theaterfestival georganiseerd. Deelnemende verenigingen waren Mucato, Triade, Living History, drama klas van het KSH. In het Monumentenproject in 2010 zijn amateurverenigingen gekoppeld aan diverse Haarlemmermeerse monumenten. De deelnemende verenigingen waren: Het koor Nos ta Canta, de Bollen Mina's, Muziekvereniging Excelsior, Fotoclub Positief, VOC shantykoor. Hiermee is het contact gelegd tussen genoemde verenigingen en Meer-Historie, die voor Haarlemmermeer de deelname aan het nationale monumentenweekend coördineert. Waar mogelijk en zinvol betrekken we deze partijen bij nieuwe initiatieven in 2012.

Tijdens de WAK 2012 (week van de Amateurkunst) biedt Pier K in ieder geval een podium aan een aantal koren en orkesten uit de gemeente Haarlemmermeer, waaronder BeHere, Meezingkoor Badhoevedorp, Desire, Quasi Quartetto, Kamerkoor Nosta Canta, Topkoor Pier K, Meezingkoor Eigenwijs, 50 Plus koor Hoofddorp, Bollemina's Lisse, Excelsior, Prinses Irene.

- *VRAAG: Laat zien hoe er vorm wordt gegeven aan een flexibelere inzet van docenten, zodat Pier K mee kan bewegen met de wensen uit de markt.*

Wij hebben sinds een half jaar een vacaturestop. Vacatures van docenten worden ingevuld met freelancers. Daarnaast gaan wij twee keer per jaar over tot deeltijdontslag daar waar sprake is van leegstand als gevolg van afnemende vraag. Uitbreiding als gevolg van toenemende vraag geschiedt alleen tijdelijk. Wij investeren tegelijkertijd in onze docenten die op meerdere markten (vrije tijd, groepen, onderwijs, wijk) kunnen en willen werken. Docenten zijn geworven voor 3 innovatietrajecten.

- *VRAAG: Laat zien hoe wordt vormgegeven aan projecten, debat, expertmeetings, werkplaatsen en projecten. Hoeveel activiteiten worden er minimaal (geef bandbreedte) georganiseerd? Hoe worden andere partijen betrokken?*

In het hierboven geplaatste overzicht van aantallen cursussen en workshops, zijn de 34 geprogrammeerde workshops wel opgenomen, maar onze projecten of workshops, debatten etc. die flexibel georganiseerd worden nog niet. Dit zijn de projecten, welke in onze administratie niet als 'cursus' of 'workshop' zijn geboekt, maar waarvan wel separate begrotingen en bereikcijfers worden opgesteld en verzameld. Dit zijn projecten zoals:

- Projecten Podium voor Architectuur (zie verderop)
 - Voorspeelavonden in Hoofddorp en Nieuw-Vennep
 - Presentaties werk cursisten
 - Kinderboekenweek: project met bibliotheek, scholen, schouwburg
 - GIG: met scholen, jongeren, Duycker, De Meerse
 - WAK: H'meerse variant van landelijk project met alle amateurkunstverenigingen
 - Pop 4daagse: spelen in bands met docenten en amateurs
 - Talens Palet prijs: met amateurkunstenaars en landelijke organisaties
 - Open Dagen Pier K
- *VRAAG: Laat zien hoe Podium voor Architectuur functioneert in dit geheel.*

Het Podium voor Architectuur valt grotendeels onder onze route Kunst naar Keuze. Enkele activiteiten vallen onder andere routes. Om administratieve redenen hebben we het Podium vooralsnog in de begroting geplaatst onder Kunst naar Keuze, daar ze daar grotendeels onder vallen. Het Podium weet met 3 deeltijd krachten, de programmaraad van architecten en tijdelijke, flexibele inzet van professionals jaarlijks een mooi programma neer te zetten voor een breed publiek. Het Podium levert vanuit architectuur en multidisciplinaire projecten haar aandeel aan de ambities binnen de routes van Pier K. Net als muziek, theater en andere disciplines. Met dat verschil dat het publiek beter te bereiken is voor architectuur via projecten of programma's i.p.v. met langdurige cursussen.

Enkele voorbeelden uit het jaarprogramma van het Podium:

- Kinderworkshops: diverse thema's gedurende het jaar voor de zaterdagmiddag van 7 -12 jaar.
- Architectuurprijs Haarlemmermeer
- Jaarlijkse verkiezing mooiste en duurzaamste gebouwen en of landschappen van Haarlemmermeer.
- Aanbod voor primair onderwijs. Onderwerpen: Natuurhuizen, Waterwonen en wonen in een rampgebied. De leerlingen zoeken naar wereldwijde referenties, spreken over de diversiteit aan vormen en materialen in verhouding tot hun eigen wereld, behoeften en wensen. Zij ontwerpen vanuit hun onderzoekje een eigen woning binnen het thema.
- Voor jongeren in voortgezet onderwijs, richt het aanbod zich op het maken van 1) korte films over mens en omgeving (architectuur, dorp, stad en landschap) en 2) erfgoed, de waarde van de eigen omgeving, transformaties en de toekomst.
- Doorgaande lijn 2011-2012: een autonome lijn – losse onderwerpen of oeuvre lezingen voortkomende uit de programmaonderdelen: Transparantie, Tussengebied & Tijdelijke bestemmingen. Doelgroep: Inwoners Haarlemmermeer en overige geïnteresseerden, vakpubliek.
- Airport City: Symposium en/of lezingenreeks over de wisselwerking tussen vliegvelden en steden.

- Herbestemming : Centraal staat het hergebruik van kantoren in Haarlemmermeer. De KICK OFF Herbestemming vormt de aanloop naar een programma in 2012. Doelgroep: breed publiek, focus op jongeren, bedrijven, ontwerpers. Product: workshops, masterclass tijdelijke bestemmingen, optredens, ontwerpwedstrijd voor tijdelijke bestemmingen.
- Duurzame kwaliteit van de rafelranden: Haarlemmermeer heeft verschillende gebiedskarakters, verschillende begrenzingen, verschillende niveaus van beleving. Hoe kennen we duurzame kwaliteit toe aan de rafelranden? Andere mogelijkheid voor project is de Ringvaart als verbinding - Waterview i.p.v. streetview: de diverse kernen betrekken bij de ontwikkelingen van het gebied- wat zijn hun parels, de identiteit, wat zijn de veranderingen, transformaties, visies enz. Product: Workshop, ateliers debat, publicatie, reizende expositie, Podium als nomadisch podium in de kernen. Doelgroep: stakeholders en bewoners kernen, stedenbouwkundigen, landschapsarchitecten, beleidsmakers en procesmanagers .
- Toekomstcanon voor de Haarlemmermeer: Meerjarig educatief programma voortgezet onderwijs, website gekoppeld aan opdracht scholieren. Samenwerking met het Kaj Munk College garandeert een meerjarenprogramma dat we vertalen naar een methode die ook door andere centra en scholen ingezet kan worden. Doelgroep: Jongeren en bewoners Haarlemmermeer en overige geïnteresseerden, vakpubliek.

Productcluster workshops (projecten, debat, expertmeetings, werkplaatsen)

Workshops zijn activiteiten die maximaal 1 dag duren. We organiseren er 34 dit jaar exclusief workshops die flexibel geprogrammeerd worden.

4iv. ROUTE KUNST AAN DE TOP

Deze route wordt vanaf 2013 geëffectueerd. De bestaande talentenklassen worden per 2013 in dit programma geïntegreerd.